

Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeğinin (ÇYKÖ) 8-12 Yaş Çocuk Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeğinin (ÇYKÖ) 8-12 Yaş Çocuk Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18965>

Özet

Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeğinin (Ç?YKÖ) 8-12 Ya? Çocuk Formu, çocukların sa?l?kla ilişkili **yaşam kalitesi** düzeylerini de?erlendirmek amacıyla Türk kültürüne uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu form, 8 ila 12 ya? arasındaki çocukların kendi bildirimlerine dayalı olarak **yaşam kalitesi** deneyimlerini ölçmeyi hedefler. Ölçek, 4 alt boyuttan ve toplam 23 maddeden oluşmaktadır. Uyarılama çalışması, ölçeğin sa?l?kl? çocuklar ile iveden (akut) ve süregelen (kronik) hastalıklı olan çocuk gruplarında psikometrik özelliklerinin incelenmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Ölçek, **Fiziksel ??levsellik**, **Duygusal ??levsellik**, **Sosyal ??levsellik** ve **Okul ??levselliği** gibi temel alanlardaki yeterliliği ve sorunları de?erlendirerek, çocuk psikiyatrisi ve pediatri alanlarında klinik ve araştırma amaçlı kullanılm için güvenilir bir zemin sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeği, Ç?YKÖ, **Yaşam Kalitesi**, 8-12 Ya?, Psikometrik Uyarılama, **Geçerlik**, **Güvenirlilik**.

Yazarlar

Nursu Çakın Memik, Bilge A?ao?lu, Ayşe Coşkun, Işık Karakaya.

Amaç

Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeğinin (Ç?YKÖ) 8-12 Ya? Çocuk Formunun temel amacı, 8 ila 12 ya? arasındaki Türk çocuklarının kendi algıları doğrultusunda sa?l?kla ilişkili **yaşam kalitesi** düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu uyarılama çalışması, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel e?de?erliliğini sağlayarak, Türkiye'deki klinik ve epidemiyolojik çalışmalarda kullanılabilir standart bir araç oluşturmayı hedeflemiştir.

Ölçek, özellikle kronik veya akut hastalıklara sahip çocukların yaşam kalitesindeki düşüşleri tespit etme ve tedavi müdahalelerinin etkinliğini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, farklı sa?l?k durumlarına sahip grupların **yaşam kalitesi** ortalamalarını karşılaştırarak, hastalık yükünün psikososyal etkilerini incelemeye olanak tanır.

Yapı

Ç?YKÖ 8-12 Ya? Çocuk Formu, çocukların sa?l?k durumlarından etkilenen dört temel ??levsellik boyutunu (alt boyutunu) ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, çocukların genel iyilik halini dört spesifik alanda de?erlendirir: **Fiziksel ??levsellik**, **Duygusal ??levsellik**, **Sosyal**

??levsellik ve **Okul ??levselliği**. Toplam 23 madde, bu dört boyuta da??t?lm??t?r.

Bu dört alt boyutun her biri, çocuğun günlük yaşam aktivitelerindeki k?s?tl?l?klar?, duygusal stres düzeyini, akran ili?kilerindeki zorluklar? ve okul performansındaki aksaklıklar? yans?tmak üzere tasarlanm??t?r. Ölçeğin yap?s?, çocukların **hastal?k** durumları'nın sadece fiziksel değil, aynı zamanda psikososyal etkilerini de kapsamlı bir şekilde değerlendirme yeteneğini sağlamaktadır.

Geçerlik

Ç?YKÖ'nün 8-12 Ya? Çocuk Formu için **geçerlik** çal??malar?, bilinen grup yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Bu yöntemde, sa?lıklı çocuklar, iven hastal??? olan çocuklar ve süregen hastal??? olan çocuklar olmak üzere üç farklı grubun Ç?YKÖ puan ortalamaları istatistiksel olarak kar??laştırılm??t?r. Amaç, ölçeğin beklenen yönde (sa?lıklı grubun diğer gruplardan anlamlı derecede yüksek puan alması) ayrımlı yapabilme yeteneğini göstermektir.

Ayrıca, ölçek puanları'nın **morbidite** ve hastalık yükü belirteçleriyle olan ilişkileri incelenmiştir. Bu korelasyon analizleri, ölçeğin klinik olarak anlamlı sonuçlar ürettiğini teyit etmiştir. Son olarak, çocuk formundan elde edilen puanlar ile ebeveyn formundan elde edilen puanlar arasındaki korelasyonlar değerlendirilerek, ölçeğin farklı bilgi kaynakları arasındaki uyumu (e? zamanlı **geçerlik**) araştırılm??t?r.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirliği**, iç tutarlılık ve madde-iç tutarlı??? yöntemleriyle kapsamlı bir şekilde analiz edilmiştir. ?ç tutarlılık, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtü?ünü gösteren temel bir istatistiktir.

Çocuk ve ebeveyn formları için hesaplanan **Cronbach alfa katsayıları**, sa?lıklı çocuk grubunda 0.591 ile 0.884 arasında de?işen değerler göstermiştir. Bu aralık, bazı alt boyutlarda kabul edilebilir düzeyde tutarlılık gösterirken, bazı alt boyutlarda (özellikle alt s?n?r olan 0.591) daha düşük bir iç tutarlılı?a işaret edebilmektedir. Bu durum, ölçeğin kullanımı'nda alt boyutları'nın ayrı ayrı değerlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Yüksek alfa değerleri, ölçeğin tutarlılı??nı'nın genel olarak güçlü olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ç?YKÖ 8-12 Ya? Çocuk Formu, uyarılma çal??masında ortaya konan dört temel alt boyutlu yapıyı korumaktadır. Bu yapı, orijinal ölçeğin faktör yapıyla tutarlılık göstermektedir ve çocukların **yaşam kalitesi** deneyimlerini dört farklı alanda ayrı??t?rmaktadır.

Fiziksel ??levsellik (8 madde): Çocuğun evde günlük işleri yapma, fiziksel aktivitelerde bulunma

kapasitesini kapsar.

Duygusal ??levsellik (5 madde): Kayg?, endi?e ve genel duygusal durumu de?erlendirir. (Örn: Kendisine ne olaca?? konusunda endi?e duymak.)

Sosyal ??levsellik (5 madde): Akran ili?kileri ve sosyal çevre ile etkile?im kalitesini ölçer. (Örn: Ya??tlar?n?n onunla arkada? olmak istememesi.)

Okul ??levselli?i (5 madde): Okula devam etme, akademik performans ve okul ortam?ndaki rahatlık düzeyini içerir. (Örn: Kendini iyi hissetmedi?i için okula gidememesi.)

Ölçek

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Kendi Bildirimine Dayal? Çok Boyutlu Ölçek (Self-Report Multi-Dimensional Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik ve Sa?l?kl? Çocuklar

Ya? Grubu: 8-12 ya?

Popülasyon Detaylar?: Sa?l?kl? çocuklar, iveden hastal??? olan çocuklar ve süregen hastal??? olan çocuklar gruplar?n? içeren örneklem üzerinde test edilmi?tir.

Test Metodolojisi:

Madde Say?s?: 23 madde.

Alt Boyut Say?s?: 4 alt boyut.

Derecelendirme: Maddeler 0-100 aras?nda puanlanmaktadır. Bu puanlama, 5 a?amal? bir frekans yan?t sistemine dayan?r:

Hiçbir zaman (0) = 100 puan

Nadiren (1) = 75 puan

Bazen (2) = 50 puan

S?kl?kla (3) = 25 puan

Hemen her zaman (4) = 0 puan

Puanlama Yönü: Yüksek puanlar daha yüksek **ya?am kalitesi** ve daha az problem anlam?na gelmektedir. Yan?tlar?n s?kl??? arttıkça (yani problem daha s?k ya?andıkça), puan dü?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Ç?YKÖ, Çocuk Psikolojisi, Sa?l?k Psikolojisi, Psikometri, **Morbidite**, **Cronbach alfa katsay?s?**,

Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nursu Çakın Memik

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: nursu@kocaeli.edu.tr

Yazın Adresi: Kocaeli Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı (Uyarlama çalışması sırasında ilgili kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarlama çalışması 2008 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Nursu Çakın Memik ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki linkten erişilebilir: cocuklar-icin-yasam-kalitesi-olceginin-ciyo-8-12-yas-cocuk-formu-toad.pdf

Referanslar

Çakın-Memik, N., Aaoğlu, B., Coşkun, A. ve Karakaya, I. (2008). Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeğinin 8-12 Ya? Çocuk Formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 15(2), 87-98.

Makalenin tam metnine erişim için bağlantı: scopemed.org

Çocuklar için Yaşam Kalitesi Ölçeğinin (Ç?YKÖ) 8-12 Ya? Çocuk Formu

Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Toplam 4 alt boyut ve 23 madde:

Fiziksel İyileşsellik (8 m): Evde günlük işleri yapmak.

Duygusal İyileşsellik (5 m): Kendisine ne olacağı konusunda endişe duymak.

Sosyal İyileşsellik (5 m): Yaşlıların onunla arkadaş olmak istememesi.

Okul İyileşselligi (5 m): Kendini iyi hissetmediği için okula gidememesi.